

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЕИК по БУЛСТАТ/ ТР									

Отчетна единица: .....
Гр. (с.).....
Община .....

Попълва се от приходната администрация
Териториална дирекция на НАП .....
ТСБ .....
Входящ № и дата

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВКИ ЗА БЮДЖЕТНИ ПРЕДПРИЯТИЯ И БАНКИ ЗА 2010 ГОДИНА

Статистическите справки се попълват от бюджетните предприятия (министерства, агенции, общини и др.) и банките за техните подразделения и/или дейности, на основание на Закона за статистиката и Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО).

Представянето на статистическите справки в срок до 31 март 2011 г. е **задължително** съгласно ЗКПО, Закона за статистиката и Националната статистическа програма за 2011 година. Неизпълнението на това задължение се санкционира по чл. 276 от ЗКПО и чл. 52 от Закона за статистиката.

Данните за Вашето предприятие се ползват и защитават съгласно действащата нормативна уредба, като се гарантира тяхната конфиденциалност.

№	Наименование на формуляра	Стр.
1.	Справка за предприятието през 2010 година	
2.	Справка за група предприятия през 2010 година	
3.	Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за 2010 година	
4.	Справка за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи за 2010 година	
5.	Справка за разходите на общинските администрации за опазване на околната среда и водоснабдителната инфраструктура за 2010 година	
6.	Справка за платените данъци и такси, свързани с околната среда за 2010 година	
7.	Справка за научноизследователската и развойна дейност (НИРД) през 2010 година	
8.	Справка за иновационната дейност на предприятието през периода 2008 – 2010 година (попълва се само от банките)	
9.	Справка за загубите от кризисни събития през 2010 година (попълва се само от общините)	

**СПРАВКА ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО
ПРЕЗ 2010 ГОДИНА**

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. Име и адрес на предприятието

Наименование на предприятието:				
<input type="text"/>				
Адрес за контакт (офис) :				
Област	<input type="text"/>			
Община	<input type="text"/>	Район *	<input type="text"/>	
Град/село	<input type="text"/>	Код по ЕКАТТЕ**	<input type="text"/>	
Пощенски код	<input type="text"/>			
Улица	<input type="text"/>	Номер	<input type="text"/>	
Булевард	<input type="text"/>	Блок	<input type="text"/>	
Ж. к.	<input type="text"/>	Вход	<input type="text"/>	
Квартал	<input type="text"/>	Етаж	<input type="text"/>	
Площад	<input type="text"/>	Апартамент	<input type="text"/>	
Друго	<input type="text"/>	Пощенска кутия	<input type="text"/>	
Електронна поща	<input type="text"/>			
Интернет страница	<input type="text"/>			
Мобилен телефон	<input type="text"/>	Факс ***	<input type="text"/>	
Телефони ***	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

II. Собственост към 31.12.2010 година

Собствеността на предприятието е:	Относителен дял от капитала в %
Държавна	<input type="text"/>
Общинска	<input type="text"/>
Частна на местно лице	<input type="text"/>
Частна на чуждестранно лице	<input type="text"/>
Частна на неправителствена организация	<input type="text"/>
Общо	100.00

При попълването на **собствеността** да се имат предвид следните пояснения:

- Частна на местно лице - собственост на българско юридическо или физическо лице, включително и собственост на чуждестранно физическо лице, придобило статут на български гражданин по законоустановения ред;

- Частна на чуждестранно лице - собственост на чуждестранно юридическо или физическо лице, което по смисъла на Закона за чужденците в Р България не е български гражданин;

В случай на двойно гражданство, собственикът сам определя дали е български или чужд гражданин и в зависимост от това се определя формата на частна собственост.

* Попълва се само за градовете София, Пловдив и Варна.

** Попълва се в ТСБ.

*** В първата клетка се вписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

III. Икономическа дейност

№	Дейности, които е извършвало предприятието	Относителен дял на приходите през 2010 г. в %	Код по КИД-2008**	Код по НКИД-2003**
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

В този раздел се посочват дейностите, извършвани от предприятието през 2010 година. За тяхното описание трябва да се използва Класификацията на икономическите дейности – КИД-2008, която е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg

IV. Място на извършване на дейността

Населено място, в което предприятието извършва дейността си:			
Област	<input type="text"/>		
Община	<input type="text"/>		
Град/село	<input type="text"/>	Код по ЕКАТТЕ**	<input type="text"/>
		Код на поречие**	<input type="text"/>

V. Фамилен бизнес (попълва се само от търговските банки)

Фамилен бизнес ли е дейността на Вашето предприятие?

ДА

НЕ

Дейността на предприятието, независимо от големината му, е **фамилен бизнес**, когато е изпълнено едно от двете условия:

1. Мнозинството от дяловете, които дават право на вземане на решение, са притежание на физическото лице, създало предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници и поне един представител на семейството или рода участва официално в управлението на предприятието.

2. Ако акции на предприятието се търгуват на борсата - физическото лице, създало предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници, трябва да притежават (заедно) най-малко 25% от акциите, даващи право на глас и поне един представител на семейството или рода да участва официално в управлението на предприятието.

* Попълва се само за градовете София, Пловдив и Варна.

** Попълва се в ТСБ.

*** В първата клетка се вписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

СПРАВКА ЗА ГРУПА ПРЕДПРИЯТИЯ

ПРЕЗ 2010 ГОДИНА

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

Обща информация за Групата от предприятия (ГП):

1.	Вашето предприятие част от ГП ли е? <i>(Моля, отбележете само един отговор! Виж Указанието за определение на ГП)</i>					
	• ДА , Глава на местна ГП <i>(моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1)</i>	<input type="text" value="1"/>				
	• ДА , Глава на Многонационална ГП <i>(моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1)</i>	<input type="text" value="2"/>				
	• ДА , Предприятие, част от местна ГП <i>(моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5)</i>	<input type="text" value="3"/>				
	• ДА , Част от местно контролирана многонационална ГП <i>(моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5)</i>	<input type="text" value="4"/>				
	• ДА , Част от чуждо контролирана многонационална ГП <i>(моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 2.2, 4 и 6)</i>	<input type="text" value="5"/>				
	• НЕ <i>(въпросникът приключва тук)</i>	<input type="text" value="0"/>				
2.	Идентификация на ГП <i>(Моля, впишете името на ГП, държавата на регистрацията)</i>					
	2.1.1. Наименование на ГП <i>(кирилица)</i>	<input type="text"/>				
	2.1.2. Наименование на ГП <i>(латиница)</i>	<input type="text"/>				
	2.2. Държава на регистрацията на ГП <i>(предприятие - майка)</i>	<table border="1"> <tr> <td>Име на държавата</td> <td>Код ISO</td> </tr> <tr> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> </tr> </table>	Име на държавата	Код ISO	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Име на държавата	Код ISO					
<input type="text"/>	<input type="text"/>					
3.	Характеристики на ГП:					
	3.1. Основна дейност <i>(до втори знак по КИД 2008)</i>	<input type="text"/>				
	3.2. Допълнителна дейност <i>(до втори знак по КИД2008)</i>	<input type="text"/>				
	3.3. Брой на предприятията, включени в ГП на територията на РБългария <i>(включително централния офис)</i>	<input type="text"/>				
	3.4. Брой на заетите лица в ГП <i>(общо за групата за 2010 г.)</i>	<input type="text"/>				
3.5. Нетен размер на приходите от дейността в хил. лв. <i>(консолидиран за 2010 г.)</i>	<input type="text"/>					
4.	Идентификация на прекия собственик: <i>(Моля, впишете Вашия пряк собственик с най-голям процент на притежание (може и по-малко от 50 % от собствения капитал, акции и др.))</i>					
	4.1.1. Наименование на собственика <i>(кирилица)</i>	<input type="text"/>				
	4.1.2. Наименование на собственика <i>(латиница)</i>	<input type="text"/>				
	4.2. Държава на собственика:	<table border="1"> <tr> <td>Име на държавата</td> <td>Код ISO</td> </tr> <tr> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> </tr> </table>	Име на държавата	Код ISO	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	Име на държавата	Код ISO				
	<input type="text"/>	<input type="text"/>				
4.3. ЕИК на собственика <i>(ако е българско юридическо лице)</i>	<input type="text"/>					
Процент на собствеността:	<input type="text"/>					
5.	Идентификация на крайния (ултимативния) собственик <i>(ако е българско юридическо лице)</i>					
	5.1. Наименование на ултимативния собственик на ГП <i>(кирилица)</i>	<input type="text"/>				
	5.2. ЕИК на ултимативния собственик <i>(юридическо лице)</i>	<input type="text"/>				
	5.3. ЕГН на ултимативния собственик <i>(физическо лице)</i>	<input type="text"/>				
	Данни за контакт					
	5.4. Телефон*	<input type="text"/>				
	5.5. Електронна поща	<input type="text"/>				
5.6. Интернет страница	<input type="text"/>					
* В първата клетка се вписва кода за национално избирание/кода на мобилния оператор, а във втората номера на телефона/факса. <i>(отнася се за всички полета от този вид във въпросника).</i>						
6.	Идентификация на крайния (ултимативния) собственик <i>(ако е чуждо юридическо лице)</i>					
	6.1. Наименование на ултимативния собственик	<input type="text"/>				
	6.2. Държава на регистрацията на ултимативния собственик на ГП	<table border="1"> <tr> <td>Име на държавата</td> <td>Код ISO</td> </tr> <tr> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> </tr> </table>	Име на държавата	Код ISO	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	Име на държавата	Код ISO				
	<input type="text"/>	<input type="text"/>				
	Данни за контакт					
6.3. Телефон*	<input type="text"/>					
6.4. Електронна поща	<input type="text"/>					
6.5. Интернет страница	<input type="text"/>					

Отчетна единица: .....
 Гр. (с.) .....
 Община .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР										Обл.	Общ.	Дейност	Звено

ОТЧЕТ ЗА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА, СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ЗА 2010 ГОДИНА

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение

Раздел 1. Среден списъчен брой и начислени средства за работна заплата

а	Код на реда	Среден списъчен брой		Средства за работна заплата (в левове - цели числа)
		Общо	в т.ч. жени	Общо
	б	1	2	3
Наети лица по трудово или служебно правоотношение (на пълно и непълно работно време)	1000			
в т.ч. без лицата в отпуск по майчинство (от код 1010 до код 1090)	1001			х
от код 1001: жени	1002	х	х	
Наетите от код 1001 по Национална класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2006 г.:				
Президент, законодатели, висши служители и ръководители	1010			
Аналитични специалисти	1020			
Техници и други приложни специалисти	1030			
Административен персонал	1040			
Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	1050			
Квалифицирани работници в селското, горското, рибното и ловното стопанство	1060			
Квалифицирани производствени работници и сродни на тях занаятчии	1070			
Оператори на машини и съоръжения и работници по монтаж на изделия	1080			
Професии, неизискващи специална квалификация	1090			
Наети лица на непълно работно време без лицата в отпуск по майчинство				
- непреизчислени към пълна заетост	1200			х
- преизчислени към пълна заетост - от код 1001	1300			

Раздел 2. Движение и отработено време

а		Код на реда	Брой
		б	1
Наличност, приемане и напускане	Наличност по списък в началото на годината	1810	
	Приети от началото на годината - общо	1820	
	в т.ч. постъпили за първи път от образователната система	1830	
	Напуснали през годината - общо	1840	
	Наличност по списък в края на годината (код 1810 + код 1820 - код 1840)	1880	
Отработено време през годината	Отработени човекодни	1910	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1911	
	Отработени човекочасове	1930	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1931	

Раздел 3. Начислени средства за работна заплата и други разходи за труд на работодателя

		Код на реда	От началото на годината (в левове - цели числа)	
а		б	1	
Начислени средства за работещите по трудово и служебно правоотношение	Работна заплата - общо (код 3100 = код 3120 + код 3130 + код 3140 + код 3150) (код 3100 = код 1000 к.3)	3100		
	в т.ч.	Основна заплата за действително отработено време	3120	
		Възнаграждение над основната заплата (наднормено и премии по системите за заплащане на труда)	3130	
		в т.ч. годишни, шестмесечни, тримесечни премии, целеви награди, извънредни заплати и други еднократни възнаграждения	3133	
		Възнаграждение за платен отпуск	3140	
		Допълнителни и други възнаграждения (за нощен труд, работа на смени, професионален стаж, извънреден труд) по КТ, ЗДС, друг закон, колективен или индивидуален трудов договор	3150	
	Обезщетения по КТ, ЗДС и КСО		3160	
	в т.ч.	по чл. 200, ал. 3 от КТ и чл. 104, ал. 4 от ЗДС	3161	
		по чл.222, ал. 1 и 2 от КТ и чл. 104, ал. 1 и 2 от ЗДС	3162	
		по чл. 220, ал. 1 и чл. 225 от КТ и чл. 104, ал.3 от ЗДС	3163	
Социални и здравни осигуровки (вкл. доброволни и фонд "Безработица")		3170		
Други социални разходи и надбавки		3180		
Данък върху социалните разходи		3190		

Част II. Работещи без трудово и служебно правоотношение с отчетната единица

	Код на реда	Среден брой през годината	в т.ч. жени	Разходи за възнаграждения (в левове - цели числа)
а	б	1	2	3
Наети лица по договор за управление и контрол (без тези, включени в кодове 1000, 1500 и 1600)	1400			
Наети лица по извънтрудови правоотношения (граждански договор)	1500			
в т.ч. наети лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател	1510			
Наети лица за допълнителен труд при друг работодател (чл. 111 от КТ)	1530			
Работещи собственици (без тези, включени в код 1000 и код 1400)	1600			
Социални и здравни осигуровки	3300	х	х	

Част III. Работещи пенсионери

	Код на реда	Среден брой през годината	в т.ч. жени	Разходи за възнаграждения (в левове - цели числа)
а	б	1	2	3
Работещи пенсионери - общо (по трудово или служебно правоотношение, по договор за управление и контрол, по граждански договор и собственици) (код 1700 = код 1710 + код 1720)	1700			
в т.ч.	в трудоспособна възраст	1710		
	над трудоспособна възраст	1720		

 Дата:

 Ръководител:

 Съставител:

(име, презиме, фамилия)

 Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ
ЗА ОТЧИТАНЕ НА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА, СРЕДСТВАТА
ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ПРЕЗ 2010 ГОДИНА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Годишното отчитане на заетите лица и средствата за работна заплата и други разходи за труд се извършва чрез формуляра по труда "Отчет за заетите лица, средства за работна заплата и други разходи за труд". Включват се както българските, така и смесените предприятия с чуждо участие в страната. Отчетът по труда се съставя за целия календарен период с данни, извлечени от първичната документация.

Основен източник на информация при попълването на отчета са ведомостите за заплати.

Обработката на информацията от годишната отчетност по труда в НСИ се извършва по местонамиране на дейността на местните единици (поделенията), а не по седалище на предприятието. За целта всички предприятия, които имат местни единици – цехове, клонове, офиси и т.н. на територията на друга община и не са на самостоятелен баланс представят:

- общ отчет – попълва се от отчетната единица по всички раздели и включва данните на всички цехове, клонове, офиси и т.н. независимо от местонамирането им;

- отделни отчети за всички цехове, клонове, офиси и т.н. с попълнени всички раздели. Сборът от данните на тези отчети трябва да бъде равен на съответните данни от общия отчет.

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение.

1. В списъчния брой на персонала **се включват** всички лица, приети на работа (постоянна, временна и сезонна), които са в трудово правоотношение съгласно КТ, или в служебно правоотношение съгласно ЗДС с отчетната единица. Лицата се включват в списъчния състав от деня на зачисляването им на работа.

На код **1000** се включват и лицата, назначени със срочни трудови договори по условията на Закона за насърчване на заетостта, както и тези по ПМС № 66/28.03.96 година, ПМС № 212 от 1993г. и ПМС № 258 от 02.12.2005 година.

На код 1000 се включват и наетите лица по договор за управление и контрол, на които основното работно място и прослужен трудов стаж (съгласно СС-19 т.1) е в отчетната единица. Техните средства се посочват на код 1000 кол. 3 (респ. на код 3100), но само тази част от тях, която е посочена като заплащане в договора им с отчетната единица. Другите възникнали плащания извън този договор, имащи характер на хонорари и др. подобни плащания, трябва да бъдат посочени на код 1400 кол. 3.

Лицата, работещи на непълно работно време се преизчисляват в еквиваленти на пълна заетост. За да се преизчисли на база пълна заетост, списъчният брой на наетите на непълно работно време се умножава с коригиращ коефициент, изразяващ отношението между регламентираното по договор непълно работно време и законоустановеното работно време.

Включват се и лицата, временно отсъстващи поради болест, неплатен отпуск не по-дълъг от три месеца, отпуск по майчинство.

2. **Не се включват:** лицата в неплатен отпуск за повече от три месеца; войниците; сезонните работници, намиращи се в отпуск, когато не им се начислява работна заплата; лицата, сключили граждански договор за работа; наетите лица по чл. 111 от КТ.

3. Изчисляването на показателя "Среден списъчен брой" (ССБ) е съгласно "Методика за изчисляване на списъчния и средния списъчен брой на персонала", утвърдена със Заповед на председателя на НСИ, и се определя по метода на средната аритметична величина.

3.1. Средният списъчен брой на наетите по трудово или служебно правоотношение за един месец се изчислява чрез сумирането на списъчния брой на наетите лица на пълно работно време и броя на наетите лица на непълно работно време, преизчислени в еквиваленти на пълна заетост за всеки календарен ден от месеца (включително почивните дни и официалните празници), след което полученият общ сбор се разделя на броя на календарните дни за съответния месец.

Списъчният брой през почивните и празничните дни се взема за равен на списъчния брой на наетите от последния работен ден.

3.2. Средният списъчен брой на наетите за отчетната година се определя чрез сумиране на средния списъчен брой за всеки месец и полученият сбор се разделя на 12 (броя на месеците в годината).

3.3. В случаите, когато фирмата, поделението, предприятието не е работило пълна календарна година (сезонност, въвеждане в експлоатация през годината, преустановяване на дейността), сумата на средния списъчен брой на персонала за месеците, през които отчетната единица е работила, се разделя на 12.

3.4. На код 1001 се посочва средният списъчен брой на персонала без лицата в отпуск по майчинство (чл.163 и 164 от КТ). Получава се като разлика между средния списъчен брой на наетите лица и средния списъчен брой на лицата в отпуск по майчинство.

4. По кодове **1010, 1020, ..., 1090** се разпределя персонала без лицата в отпуск по майчинство посочен на код 1001, съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2006 г. на равнище клас (еднозначен код).

5. На код **1200** се посочва средният годишен брой на лицата наети на непълно работно време, но **без** да е преизчислен в еквивалент на пълна заетост. Тук се отнасят лицата, приети на работа на непълно работен ден, непълна работна седмица, непълно работен месец т.е. назначените по чл.138, 138а и 114 от КТ. Не се включват лицата в отпуск по майчинство.

6. На код **1300** се посочва средният списъчен брой на наетите лица на непълно работно време от код 1200, **преизчислен в еквивалент на пълна заетост** въз основа на продължителността на работното време, установено в трудовия договор.

ПРИМЕР 1:

В предприятието "А" от 3 май са назначени 9 души на работа по 3 часа на ден. Нормално установената продължителност на работния ден в предприятието е 8 часа. КЕПЗ е равен на (3часа/8часа) ≈ 0.38. Броят календарни дни в месеца, през които лицата са били част от списъчния брой на персонала, е 29 дни (31 – 2). Следователно ССБ на лицата, работещи на непълно работно време, е равен на (9 лица x 0.38 x 29 дни): 31 дни ≈ 3 лица.

$$\text{КЕПЗ} = \text{ПНРВ} / \text{ППРВ}$$

КЕПЗ - коригиращият коефициент, чрез който се изчисляват еквивалентите на пълна заетост;

ПНРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на непълно работно време;

ППРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на пълно работно време.

ПРИМЕР 2:

В предприятието "Б" има 10 наети лица, на които работното време е 2 дни по 8 часа в седмицата. За изчисляването на средния списъчен брой се изхожда от седмичния брой работни часове - в случая 16 часа (8 x 2). При нормална продължителност на работната седмица 40 часа (8 часа x 5 дни) коефициентът КЕПЗ за тези лица е равен на 16 часа : 40 часа = 0.40. Ако се приеме, че месецът има 30 календарни дни и лицата са включени в списъчния брой през целия период, то ССБ = (10 x 0.40 x 30) : 30 = 4 лица.

7. В **раздел 2** на формуляра се попълва информация за отработеното време и движението на персонала: приети и напуснали. На **кодове 1910, 1911, 1930 и 1931** се посочват действително отработените дни и часове на персонала, като тези на работещите на непълно работно време **не се** преизчисляват към пълна заетост. В отработените часове се включват и тези за извънреден труд. На код 1910 **не** се включват дните за платен отпуск, отпуск по болест, неплатен отпуск и др. неотработени дни.

8. В **раздел 3** на **код 3100** се посочват всички **начислени** през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение. **Не се включват:** 1) осигурителните вноски за сметка на работодателя, обезщетенията по КТ, ЗДС и КСО, както и обезщетенията и помощите за сметка на осигурителните фондове (отглеждане на дете, временна неработоспособност); 2) допълнителната сума (задължение и разход към персонала) за компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск към датата на съставяне на годишния счетоводен отчет съгл. СС-19.

Средствата за работна заплата, посочени на код 1000 кол. 3 трябва да са равни на тези, посочени на код 3100.

На **код 3130** се посочват начислените над основното възнаграждение суми за стимулиране на персонала и други специфични допълнителни възнаграждения, определени според прилаганите системи на заплащане на труда или уговорени с колективен или индивидуален трудов договор.

На **код 3133** се посочват само тези суми от **код 3130**, които имат характер на нерегулярни премии, платени от работодателя през годината: тримесечни, годишни или с друга периодичност премии, 13-та или 14-та заплата, по случай определени празници (Великден, 24 май, 15 септември, Коледа), допълнителни плащания за платен годишен отпуск и т.н. **Не се включват** допълнителните възнаграждения (премии), плащани регулярно на всеки платежен период, дори ако сумата им варира от месец на месец.

На **код 3150** се посочват начислените суми за нощен труд, работа на смени, за образователна и научна степен, за професионален стаж, работа през празничните и почивни дни, извънреден труд и други.

9. На **кодове 3160, 3170, 3180 и 3190** се посочват разходите за сметка на работодателя само за работещите по трудово или служебно правоотношение.

10. На **код 3160** се посочват начислените обезщетения за сметка на работодателя по КТ, ЗДС, КСО или друг нормативен акт:

- от КТ- по чл. 200, 213, 214, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 224 и 225;

- от ЗДС - по чл.77, 78, 104, 106 и 107;

- от КСО- по чл. 40 ал.4;

11. На **код 3170** се посочват осигурителните вноски във фондовете "Безработица", "Пенсии", "Трудова злополука и професионална болест", "Общо заболяване и майчинство", "Гарантирани вземания на работниците и служителите", "Учителски пенсионен фонд", разходите за задължително застраховане на работниците и служителите за риска "трудова злополука", здравноосигурителните вноски; вноските за: допълнително задължително пенсионно осигуряване, допълнително доброволно пенсионно осигуряване; допълнително доброволно осигуряване за безработица и/или професионална квалификация по КСО и допълнително доброволно здравно осигуряване по Закона за здравното осигуряване **за сметка на работодателя** върху всички начислени през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение.

12. На **код 3180** се посочват социални разходи за: поевтиняване на храна, поддръжка на почивни бази, неуниформено облекло, транспорт, еднократни помощи изплатени на наетите за лекарства, раждане и други. За социалните разходи предоставени в натура се посочва стойността на стоките и услугите предоставяни от страна на работодателя на наетите по покупни цени, а за произведените в предприятието - по цени на производител.

13. На **код 3190** се посочва данакът за сметка на работодателя по чл. 216 от ЗКПО, начислен върху сумите за социални разходи в натура по чл. 204 ал.2 от същия закон.

Част II. Работещи без трудово и служебно правоотношение с отчетната единица.

14. На **код 1400** се посочват лицата по договор за управление и контрол, които не са включени в код 1000, код 1500 и код 1600.

15. На **код 1500** се посочва броят на наетите лица по извънтрудово правоотношение (граждански договор). В начислените средства на код 1500 колона 3 се посочват всички суми като хонорари, лекторски и други подобни възнаграждения на наетите по извънтрудови правоотношения.

16. На **код 1510** се посочват лицата, които през годината са имали сключен **само** договор за извършване на услуги с личен труд (граждански договор) с отчетната единица и **нямат** трудово или служебно правоотношение с друг работодател.

17. На **код 1530** се посочват данни за лицата, назначени по чл.111 от КТ.

18. На **код 1600** се посочва броят на работещите собственици, които участват пряко в дейността на фирмата. Тези, които са в трудово правоотношение с отчетната единица се посочват само на код 1000 и не следва да се посочват на код 1600. Не се посочват съдружниците, които само получават дивиденди за дялово участие.

Средният брой през годината на лицата, посочени на кодове 1400,1500,1530 и 1600 кол. 1 и 2, се изчислява чрез сумиране на техния брой за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12.

19. На **код 3300** се посочват осигурителните вноски за сметка на работодателя на работещите без трудово и служебно правоотношение. Това са социалните и здравни осигуровки за хонорари, лекторски и др. подобни възнаграждения, за начислени суми по граждански договори, за начислени суми по договор за управление и контрол. Не трябва да се посочват социалните и здравни осигуровки на работещите собственици (посочени на код 1600) - тези суми са за сметка на самоосигуряващото се лице.

Част III. Работещи пенсионери.

20. На **код 1700** се посочват всички работещи пенсионери, независимо дали са в трудово или служебно правоотношение, по договор за управление и контрол, граждански договор с отчетната единица или са работещи собственици.

Забележки:

Използвани съкращения: **ЗДС** – Закон за държавния служител; **ЗКПО** – Закон за корпоративното подоходно облагане; **КСО** – Кодекс за социалното осигуряване; **КТ** – Кодекс на труда.

Отчетна единица: .....
 Гр. (с) .....
 Община .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР				Обл.	Дейност	Звено

СПРАВКА ЗА РАЗХОДИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ЗА 2010 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 01.01.2010 г. (незавършено строителство)	Продадени дълготрайни материални активи в процес на изграждане през 2010 г.	Разходи за придобиване на ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване		Придобити ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 31.12.2010 г. (незавършено строителство)	
				общо	в т.ч. за употребявани ДМА		общо	в т.ч. увеличители или намаления от преоценка
а	6	1	2	3	4	5	6	7
Общо (4510+4520+4530+4540+4550)	4500							
Земя	4510	x	x			x		x
Сгради, строителни съоръжения и конструкции (4521+4522+4523)	4520							
Жилищни сгради	4521							
Нежилищни сгради	4522							
Строителни съоръжения и конструкции	4523							
Машини, производствено оборудване и апаратура	4530							
Транспортни средства	4540							
Други разходи	4550							

Раздел А. Въведени в действие нежилни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2010 г. /включени в стойността на придобитите ДМА кодове 4522 и 4523 от колона 5, намалени със стойността на употребяваните ДМА от колона 4/

Наименование на обекта	Код на реда	Стойност на обекта	(Хил. левове)	
			а	б
Нежилни сгради (4611+4612+4613)	4610	1		
Производствени сгради	4611			
Търговски сгради	4612			
Други видове нежилни сгради	4613			
Строителни съоръжения и конструкции (4621+4622+4623)	4620			
Транспортна инфраструктура	4621			
Тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии	4622			
Други видове инженерно-строителни съоръжения	4623			

Дата:

Ръководител:

Съставител:

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от бюджетните предприятия – първостепенни разпоредители на бюджетни средства (министерства, ведомства, организации и общини) и от централните офиси на банките, които през 2010г. са извършили разходи за придобиване или са придобили дълготрайни материални активи чрез действително извършени разходи за строителство и закупуване. Бюджетните предприятия, когато имат извършени разходи само за една дейност и на едно населено място, попълват един отчет, а когато разходите са за различни дейности или на различни населени места въвеждат обобщен отчет и отделни отчети по видове дейности и населени места (сумата от данните по всички попълнени формуляри трябва да изчерпва общите разходи за придобиване на ДМА). Централните офиси на банките подават един отчет. **Дълготрайни материални активи /ДМА/, за които не са направени разходи от инвеститора, а са получени от дарения, не са обект на наблюдение с този формуляр.**

Формулярът съдържа информация за направените разходи за придобиване на ДМА и придобитите ДМА през отчетната година и стойността на дълготрайните материални активи в процес на изграждане в началото и в края на същата (незавършено строителство). Източник на информация по тези показатели са счетоводните записвания на предприятието.

Увеличението **или намалението (със знак "-")** от извършена преоценка **само** на дълготрайните материални активи в процес на изграждане към 31.12.2010г. (незавършено строителство) се посочва в колона 7.

По редове се предоставя информация за структурата на разходите и придобитите ДМА по видове: земя; сгради и строителни съоръжения и конструкции; машини, производствено оборудване и апаратура; транспортни средства и други разходи.

В раздел А "Въведени в действие нежилищни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2010г." се посочват данни само на обобщения отчет за стойността на въведените през отчетната година нежилищни сгради и строителни съоръжения чрез ново строителство, разширение и основен ремонт.

Нежилищни сгради – на код 4610 се посочва общата стойност на нежилищните сгради.

На код 4611 - **производствени сгради** се посочва стойността на сгради, предназначени за производството на промишлена продукция, в които се извършват производствени, монтажни и складови операции (заводи, производствени корпуси, промишлени цехове и работилници), резервоари, силози и складове.

На код 4612 - **търговски сгради** се посочва стойността на сгради за търговия на едро и дребно, панаирни палати, зали за провеждане на търгове и изложбени зали, бензиностанции и др.

На код 4613 - **други видове нежилищни сгради** се посочва стойността на всички останали видове нежилищни сгради, непосочени по-горе - административни сгради; сгради за краткосрочно пребиваване (хотели и други сгради за краткосрочно пребиваване); сгради за обслужване на транспорта и съобщенията (гари, аерогари, телефонни централи, гаражи); учебни сгради и сгради за научни изследвания; медицински (здравни) сгради, сгради за културни обществени забавления, музеи и библиотеки, спортни сгради и други нежилищни сгради (селскостопански сгради, сгради с култово и религиозно предназначение, недвижими паметници на културата и други сгради, неклассифицирани другаде).

Строителни съоръжения и конструкции - на код 4620 се посочва общата стойност на строителните съоръжения и конструкции.

На код 4621 - **транспортна инфраструктура** се посочва стойността на въведените в експлоатация пътни съоръжения, свързани с транспортната инфраструктура (пътища - пътна и улична мрежа, магистрални и градски релсови пътища, самолетни писти, мостове и тунели); хидротехнически съоръжения (пристанища и водни пътища, язовири, хидромелиоративни съоръжения за напоителни и отводнителни системи).

На код 4622 - **тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии** се посочва стойността на магистрални тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии (магистрални нефто- и газопроводи, магистрални водопроводи, магистрални далекосъобщителни линии, магистрални електропроводи); локални тръбопроводи и кабелни мрежи (локална газопроводна мрежа, локална водопроводна и топлофикационна мрежа, локална канализационна мрежа, локална електрическа и далекосъобщителна мрежа).

На код 4623 - **други видове инженерно-строителни съоръжения** се посочва стойността на всички останали строителни съоръжения, непосочени по-горе (съоръжения за спорт и развлечение, спортни терени и други строителни съоръжения, неклассифицирани другаде).

Отчетна единица: .....
 Гр. (с.) .....
 Община .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА ЗА РАЗХОДИТЕ НА ОБЩИНСКИТЕ АДМИНИСТРАЦИИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И
 ВОДОСНАБДИТЕЛНАТА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА 2010 ГОДИНА**

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Разходи за ДМА			Източници на финансиране за придобиване на ДМА			ПUDOOS	Заемни средства	
		Общо (2+3)	за придобиване (4+5+6+7+8+9)	за поддържане	Общински бюджет		Екологични програми			
					4	5	6			7
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Разходи за водопроводна мрежа - общо	8200									
Външна	8210									
Вътрешна	8220									
Други (вкл. резервоари)	8230									
Разходи за пречиствателни станции за питейни води	8300									
Разходи за ДМА с екологично предназначение - общо	8400									
Канализационна мрежа (вкл. помпени съоръжения)	8410									
Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води	8420									
Управление на отпадъците	8430									
Депа за неопасни отпадъци (битови, строителни, производствени)	8431									
Инсталации за предварително третиране на неопасни отпадъци (сепариране, сортиране и др.)	8432									
Оползотворяване на неопасни отпадъци (компостиране и др.)	8433									
Други	8434									
Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие	8440									
Други разходи за околната среда	8450									

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....
Гр. (с.) .....
Община .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА
ЗА ПЛАТЕНИТЕ ДАНЪЦИ И ТАКСИ, СВЪРЗАНИ С ОКОЛНАТА СРЕДА
ЗА 2010 ГОДИНА**

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Платени суми
а	б	1
Данъци и такси за МПС	8460	
Екотакса при регистрация	8461	
Акцизи при внос на МПС	8462	
Данък на МПС с катализатор или дизел Евро 3	8463	
Данък на МПС без катализатор или дизел Евро 3	8464	
Данък върху разходите, свързани с експлоатацията на МПС, използвани за управленска дейност	8465	
Пътна такса (винетка)	8466	
Платени суми за замърсяване, съгласно:	8470	
Закон за управление на отпадъците	8471	
Закон за защитените територии	8472	
Закон за опазване чистотата на атмосферния въздух	8473	
Закон за управление на водите	8474	
Такса смет	8475	
Платени суми за ползване на ресурси	8480	
Добив на кариерни материали	8481	
Ползване на водни ресурси (не се включват сумите за доставка на вода)	8482	
За горите	8483	

Отчитат се само платените суми за посочените в справката данъци и такси, за които стопанският субект е попълнил платежно нареждане за плащане към съответната институция.

Фирмите, на които се възстановява ДДС, попълват сумите без ДДС, а останалите фирми с включен ДДС.

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....
 Гр. (с.) .....
 Община .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР									

СПРАВКА ЗА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ (НИРД) ПРЕЗ 2010 ГОДИНА

Обслужвана икономическа дейност (двузначен код по КИД - 2008)

Раздел I. Разходи за НИРД по области на науката

							(Хил. левове)
Код на реда	Общо	Естествени науки	Технически науки	Медицински науки	Селскостопански науки	Обществени науки	Хуманитарни науки
a	1	2	3	4	5	6	7
A. РАЗХОДИ ЗА НИРД - ОБЩО							
Текущи разходи за НИРД							
в т.ч. за персонал, зает с НИРД							
Разходи за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД							
в т.ч. за машини и оборудване							
Б. Текущи разходи по видове изследвания (110)							
Разходи за фундаментални изследвания							
Разходи за приложни изследвания							
Разходи за експериментални разработки							

Раздел II. Разходи за НИРД по източници на финансиране

			(Хил. левове)
Код на реда	Отчет		
a	б	1	
РАЗХОДИ ЗА НИРД - ОБЩО			
Собствена стопанска дейност			
Бюджетни организации			
Предприятия			
Висши училища			
Нетърговски организации			
Чужбина			

Раздел III. Разходи за НИРД по социално-икономически цели

			(Хил. левове)
Код на реда	Отчет		
a	б	1	
РАЗХОДИ ЗА НИРД - ОБЩО			
Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата			
Опазване на околната среда			
Граждански космически изследвания			
Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура			
Производство, съхранение, разпределение и използване на енергията			
Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите			
Развитие на здравеопазването			
Развитие на селското и горско стопанство и риболова			
Развитие на образованието			
Културни, развлекателни и религиозни дейности			
Изследване на политически и социални системи, структури и процеси			
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове			
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници			
Отбрана			

Раздел IV. Персонал, зает с НИРД, по области на науката

(Среден брой през годината)

Код на реда	Общо		Естествени науки		Технически науки		Медицински науки		Селскостопански науки		Обществени науки		Хуманитарни науки	
	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:														
Персонал - общо	300													
Изследователи	310													
Технически персонал	320													
Помощен персонал	330													
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:														
Персонал - общо	301													
Изследователи	311													
Технически персонал	321													
Помощен персонал	331													

Раздел V. Персонал, зает с НИРД, по степен на образование

(Среден брой през годината)

Код на реда	Общо		Висше образование		По образователна степен:						Средно образование		Друго образование			
	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	доктори и доктори на науките		бакалаври и магистри		професионални бакалаври		Професионално обучение след завършено средно образование		общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
					общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени				
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:																
Персонал - общо	400															
Изследователи	410															
Технически персонал	420															
Помощен персонал	430															
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:																
Персонал - общо	401															
Изследователи	411															
Технически персонал	421															
Помощен персонал	431															

Средният брой през годината се изчислява чрез сумиране на броя на лицата, заети с НИРД, за всеки месец и полученият сбор се разделя на 12.

* Преизчисляването в еквивалент на пълна заетост се извършва на базата на продължителността на работното време, ангажирано с НИРД, през годината. Например: ако едно лице е използвало 30 % от годишния си фонд работно време за осъществяване на научни разработки, то еквивалентът на неговата заетост с НИРД е 0,3; ако едно лице е наето за извършване на НИРД за период от 6 месеца, то еквивалентът му на заетост е 0,5.

Раздел VI. Персонал, зает с НИРД, по възрастови групи

(Среден брой през годината)

Код на реда	Общо		под 25 г.		25 - 34 г.		35 - 44 г.		45 - 54 г.		55 - 64 г.		65 и повече г.	
	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:														
Персонал - общо														
в т.ч. изследователи														

Раздел VII. Персонал, зает с НИРД, по гражданска принадлежност

(Среден брой през годината)

Код на реда	Общо		Гражданство:															
	общо	в т.ч. жени	българско	на държава членка на ЕС	на друга европейска държава	на държава от Северна Америка	на държава от Централна и Южна Америка	на държава от Азия	на държава от Африка	на други държави	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени		
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:																		
Персонал - общо																		
в т.ч. изследователи																		

Дата:

Ръководител:
 Съставител:

Лице за контакт:
 (име, презиме, фамилия)
 (име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия, фирми, научни институти и организации, Българската академия на науките, Селскостопанската академия, висшите училища, университетските болници и други организации на самостоятелен баланс, които независимо от вида на основната си дейност през 2010 г. са извършвали научноизследователска и развойна дейност (НИРД) - т.е. ако поне едно лице от персонала през цялата година е било заето с НИРД. В карето "Обслужвана икономическа дейност" се посочва кода на отрасловия раздел, за който е предназначена преобладаващата част от НИРД, съгласно Класификацията на икономическите дейности - КИД - 2008.

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа работа, която се провежда систематично с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и използването на този обем от знания за нови приложения. Основният критерий, който служи да се отграничи научноизследователската и развойна дейност от широката гама подобни дейности, основаващи се на науката и технологиите, е наличието, в рамките на НИРД, на значителен елемент на новост и на отстраняване на научната и/или техническата неопределеност. Клиничните изпитвания на лекарства I, II и III фаза също се третират като НИРД.

На **код 100** "Разходи за НИРД - общо" се посочва общата сума на текущите разходи за НИРД и на разходите за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД, независимо от източника на финансиране.

На **код 110** "Текущи разходи за НИРД" се посочват данни за разходите за материали, за външни услуги, за персонал и другите разходи за дейността. Не се включват разходите за амортизация.

На **код 111** "Разходи за персонала, зает с НИРД" се посочват разходите за заплати и други възнаграждения (вкл. по граждански договори), както и разходите за осигуровки. Не се включват възнагражденията на помощния персонал, които обаче са включени в текущите разходи за НИРД на код 110.

На код **120** се посочват данни за направените разходи за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД.

Текущите разходи за НИРД, посочени на **код 110** следва да се разпределят (може и приблизително по Ваша преценка) според вида на научните изследвания (разработки), за които са направени:

- Разходи за фундаментални изследвания (**код 130**) - посочват се разходите за експериментални или теоретични изследвания, имащи за цел главно придобиването на нови знания, без да се има предвид тяхното конкретно приложение или използване. Резултатите от фундаменталните изследвания обикновено не се комерсиализират, а са предмет на публикации в научни списания или на обмен между заинтересовани лица и организации.

- Разходи за приложни изследвания (**код 140**) - посочват се разходите за оригинални изследвания, извършвани с цел придобиване на нови знания, които обаче са насочени главно към постигане на определени практически цели и задачи.

- Разходи за експериментални разработки (**код 150**) - посочват се разходите за системни разработки, базирани върху налични знания, с цел да се произведат нови материали, продукти и устройства; да се внедрят нови методи, системи и услуги или значително да се усъвършенстват вече съществуващите.

Разходите за НИРД се разпределят по области на науката в зависимост от насочеността на научните изследвания (разработки).

Данните за разходите за НИРД, посочени на код 100, код 200 и код 700 трябва да бъдат равни.

Разпределението на разходите за НИРД по социално-икономически цели се извършва **според крайната цел, за която е предназначена НИРД**, както следва:

Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата (**код 701**) - разходите за НИРД, свързана с: проучване на земната повърхност, залежите на полезни изкопаеми (минерали, нефт, природен газ), моретата, океаните, атмосферата; климатичните и метеорологични изследвания и хидрологията.

Опазване на околната среда (**код 702**) - разходите за НИРД, свързана с: осъществяване на контрол над замърсяването, идентифициране на източниците и причините за замърсяване, неговото разпространение и влияние върху хората, флората, фауната, микроорганизмите и биосферата; създаване на устройства за следене и измерване на всички видове замърсявания; превенция и премахване на замърсяването.

Граждански космически изследвания (**код 703**) - разходите за НИРД, свързана с разработки и приложни изследователски програми за проучване на космоса, включително дейността на космически лаборатории. Не се включват разходите за НИРД за космически изследвания с отбранителна цел, които следва да се посочат на код 714 "Отбрана".

Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура (**код 704**) - разходите за НИРД, свързана с развитие на: транспортната, телекомуникационната и водоснабдителна системи; строителството на сгради и други строителни съоръжения.

Производство и разпределение на енергията (**код 705**) - разходите за НИРД, свързана с: производството, съхранението, разпределението и рационалното използване на всички видове енергия; повишаване ефективността на енергийното производство и разпределение.

Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите (**код 706**) - разходите за НИРД, свързана с: усъвършенстване и повишаване на икономическата ефективност и конкурентноспособността на промишленото производство.

Развитие на здравеопазването (**код 707**) - разходите за НИРД, свързана с: опазване, подобряване и възстановяване на здравословното състояние на хората; социални грижи за деца, възрастни и други специални категории хора с увреждания или с хронични заболявания.

Развитие на селското и горско стопанство и риболова (**код 708**) - разходите за НИРД, свързана с подпомагане развитието на: селското, горското стопанство, риболова, производството на хранителни продукти; контрола над използването на химически изкуствени торове; ветеринарната медицина.

Развитие на образованието (**код 709**) - разходите за НИРД, свързана с всички степени на образователната подготовка и с всички форми на обучение.

Културни, развлекателни и религиозни дейности (**код 710**) - разходите за НИРД, свързана с проучване на влиянието, което оказват върху обществения живот такива социални явления като културни, развлекателни, спортни и религиозни дейности.

Изследване на политически и социални системи, структури и процеси (**код 711**) - разходите за НИРД, свързана с: изследване на политически структури на обществото; на социални процеси, изменения и конфликти; развитие на системи за социална сигурност и социално подпомагане; социални аспекти на организацията на работа.

Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове (**код 712**) - разходите за НИРД (финансирана от публични университетски фондове) в областта на естествените, техническите, медицинските, селскостопанските, обществените и хуманитарните науки.

Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници (**код 713**) - разходите за НИРД (финансирана от други източници, различни от публичните университетски фондове) в областта на естествените, техническите, медицинските, селскостопанските, обществените и хуманитарните науки.

Отбрана (**код 714**) - разходите за НИРД, осъществявана за военни цели. Не се включват разходите на Министерство на отбраната за граждански изследвания, които трябва да се отнесат към някоя от останалите социално-икономически цели.

Изследователи (код 310, код 410, код 510, код 610) са професионалните специалисти, пряко ангажирани в извършването на научноизследователска и развойна дейност, т.е. които работят по формулирането и създаването на нови знания, продукти, процеси, методи и системи, както и по ръководенето на съответните теми (проекти). Към тази категория се отнасят и редовните докторанти, тъй като изготвянето на дисертационен труд отговаря на дефиницията за НИРД.

Технически персонал (код 320 и код 420) - включват се лицата, притежаващи необходимите знания и опит в една или няколко области на науката, които работят под ръководството и контрола на изследователите.

Помощен персонал (код 330 и код 430) - включват се квалифицирани и неквалифицирани работници и специалисти, които участват в изпълнението на научноизследователски проекти. Не се включват лицата, непряко свързани с НИРД като охрана, портиери, работници в столовете, счетоводители и други.

В Раздел IV. Персонал, зает с НИРД, по области на науката разпределението по науки става **според научната област, в която работят лицата**, а тя може и да не съвпада с тази от дипломата им за завършено образование.

В Раздел V. Персонал, зает с НИРД, по степен на образование заетите лица се разпределят според образователната степен, която притежават. Лицата, с научна степен "доктор на науките" и "доктор", независимо че имат и образователна степен "магистър", се посочват само в колона 5, а жените от тях - в колона 6.

В Раздел VI. Персонал, зает с НИРД, по възрастови групи се посочва броя на заетите с НИРД (общо и в това число изследователите) според навършената възраст в години към 31.12.2010 година.

В Раздел VII. Персонал, зает с НИРД, по гражданска принадлежност заетите лица (общо и в това число изследователите) се разпределят според гражданството, което притежават. Български гражданин, който е и гражданин на друга държава, се смята само за български гражданин.

В колони 5 и 6 на Раздел VII се посочва персонала, зает с НИРД, с гражданска принадлежност към някоя от следните държави членки на Европейския съюз: Австрия, Белгия, Великобритания, Германия, Гърция, Дания, Естония, Ирландия, Испания, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Финландия, Франция, Чехия и Швеция.

Отчетна единица: .....
Гр. (с.) .....
Община .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

СПРАВКА ЗА ИНОВАЦИОННАТА ДЕЙНОСТ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО ПРЕЗ ПЕРИОДА 2008 - 2010 ГОДИНА

(Желателно е справката да бъде попълнена със съдействието на мениджърския екип на предприятието!)

Справката се попълва от всички предприятия, осъществяващи следните икономически дейности: Добивна и преработваща промишленост; Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване; Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети; Транспорт, складиране и пощи; Издателска дейност; Далекостъбщения; Дейности в областта на информационните технологии; Информационни услуги; Финансови и застрахователни дейности; Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи; Научноизследователска и развойна дейност.

Иновация е въвеждането на нови или значително усъвършенствани продукти, процеси, организационни или маркетингови методи от Вашето предприятие. Иновациите трябва да са нови за Вашето предприятие, въпреки че те биха могли да бъдат първоначално разработени от други предприятия.

• Предприятията, които през последните три години (2008 - 2010) **са реализирали и внедрили нови или значително усъвършенствани продукти (стоки и услуги) и процеси**, попълват всички раздели на формуляра.

• Предприятията, които през последните три години (2008 - 2010) **не са осъществили продуктови и процесови иновации** отговарят с "Не" на въпроси Б.1, В.1, Г.1 и попълват Раздел А и от Раздел З до Раздел М включително.

РАЗДЕЛ А. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО

(Моля, отбележете Вашия отговор с "X".)

А.1. През 2010 година Вашето предприятие било ли е част от група предприятия?	Да	Не
Ако отговорът е "Да", посочете в коя държава се намира главният офис	☐	☐
Код по ISO <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> => Попълва се от ТСБ		
Група предприятия представлява обединение на две или повече предприятия под обща собственост. Всяко от предприятията в групата може да обслужва различни пазари, с национални или местни дъщерни дружества, или да обслужва различни продуктови пазари. Главният офис също е част от групата предприятия, като неговото местонамиране може да бъде на територията на друга държава. Предприятията, които са част от група предприятия, трябва да попълнят данни, отнасящи се <u>само за тяхното предприятие</u> , а не за цялата група.		

А.2. Посочете на кои географски пазари Вашето предприятие е продавало продукция, стоки и услуги през последните три години (2008 - 2010)?	<i>(Възможен е повече от един отговор)</i>	
1. Местен / регионален в рамките на България	☐	☐
2. Национален (други региони в България)	☐	☐
3. Страни членки и кандидатки за членство в ЕС; страни членки на ЕФТА*	☐	☐
4. Други страни	☐	☐
* Включват се страните членки и кандидатки за членство в Европейския съюз и страните членки на ЕФТА: Австрия, Белгия, Хърватска, Кипър, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Исландия, Италия, Ирландия, Латвия, Лихтенщайн, Литва, Люксембург, Македония, Малта, Нидерландия, Норвегия, Полша, Португалия, Румъния, Словения, Словакия, Швейцария, Турция, Испания, Швеция и Великобритания.		

А.3. Кой от изброените пазари е бил най-големият за Вас от гледна точка на реализирания оборот през последните три години (2008 - 2010)?	☐
<i>(Посочете съответния номер от 1 до 4 от Въпрос А.2.)</i>	

РАЗДЕЛ Б. ПРОДУКТОВИ ИНОВАЦИИ (СТОКИ И УСЛУГИ)

Продуктовата иновация представлява реализирането на пазара на **стока или услуга**, която е **нова или значително усъвършенствана** по отношение на нейните възможности, удобство за използване от потребителя, компоненти и подсистеми. Като продуктови иновации трябва да се отчитат продуктите (стоки и услуги), които са нови или значително усъвършенствани за Вашето предприятие. Не е необходимо те да са същевременно нови и за Вашите пазари.

Стоката обикновено е материален предмет, например смарт телефон, мебели или стандартен софтуерен продукт. Музиката, филмите и софтуера за сваляне от Интернет също са стоки. Услугата обикновено е нематериална, например търговията на дребно, застраховането, образователните курсове, въздушния транспорт, консултациите и други.

Б.1. През последните три години (2008 - 2010) Вашето предприятие реализирало ли е на пазара:	Да	Не
1. Нови или значително усъвършенствани стоки (с изключение на обикновените препродажи на нови стоки и чисто естетическите промени в стоките)		
2. Нови или значително усъвършенствани услуги		

(Ако отговорът на Б.1.1 и на Б.1.2 е "Не", моля, преминете на Раздел В.)

Б.2. Кой е разработил тези иновационни продукти (стоки и услуги)?	(Възможен е повече от един отговор)	Стоки	Услуги
1. Вашето предприятие самостоятелно			
2. Вашето предприятие съвместно с други предприятия и организации ¹			
3. Вашето предприятие чрез приспособяване и модифициране на стоки и услуги, първоначално разработени от други предприятия и организации ¹			
4. Други предприятия и организации ¹			

¹ Включват се самостоятелни предприятия, както и други предприятия от Вашата група (филиали, дъщерни предприятия, главен офис и др.). Организациите включват университети, научни институти, нетърговски организации и други.

Б.3. През последните три години (2008 - 2010) Вашето предприятие реализирало ли е на пазара иновационни продукти (стоки и услуги), които са:	Да	Не
1. Нови за Вашия пазар - Вашето предприятие е реализирало нов или значително усъвършенстван продукт на Вашия пазар преди Вашите конкуренти (той може да е бил вече наличен на други пазари)		
2. Нови само за предприятието Ви - Вашето предприятие е реализирало нов или значително усъвършенстван продукт, който е бил вече реализиран на Вашия пазар от Вашите конкуренти		

Б.4. Посочете какъв дял от оборота² на Вашето предприятие за 2010 г. се дължи на:	
1. Нови или значително усъвършенствани стоки и услуги през периода 2008 - 2010 г. - нови за Вашия пазар	%
2. Нови или значително усъвършенствани стоки и услуги през периода 2008 - 2010 г. - нови само за предприятието Ви	%
3. Непроменени или само незначително модифицирани стоки и услуги през периода 2008 - 2010 година (вкл. препродажи на нови продукти, закупени от други предприятия)	%
4. Оборот за 2010 г. общо (1+2+3) = 100 %	100 %

² За кредитните институции оборотът съответства на приходите от лихви, а за застрахователните дружества - на приходите от комисионни.

Б.5. През последните три години (2008 - 2010) Вашето предприятие реализирало ли е на пазара иновационни продукти (стоки и услуги), които са:	Да	Не	Не знам
1. Нови за България			
2. Нови за Европа			
3. Нови за света			

РАЗДЕЛ В. ПРОЦЕСОВИ ИНОВАЦИИ

Процесовата иновация представлява внедряването на **нови или значително усъвършенствани**: производствени процеси, методи за разпространение и спомагателни дейности. Не е необходимо те да са същевременно нови и за Вашия пазар. Не следва да се отчитат като процесови иновации чисто организационните промени в предприятието - това са организационни иновации.

В.1. През последните три години (2008 - 2010) Вашето предприятие внедрило ли е:	Да	Не
1. Нови или значително усъвършенствани производствени методи		
2. Нови или значително усъвършенствани методи за снабдяване, доставка и разпространение на суровините, стоките и услугите		
3. Нови или значително усъвършенствани спомагателни дейности (напр. поддръжка на системи, счетоводни и компютърни дейности и др.)		

(Ако отговорът на В.1.1 и на В.1.2 и на В.1.3 е "Не", моля, преминете на Раздел Г.)

В.2. Кой е разработил тези иновационни процеси?	(Възможен е повече от един отговор)
1. Вашето предприятие самостоятелно	
2. Вашето предприятие съвместно с други предприятия и организации ¹	
3. Вашето предприятие чрез приспособяване и модифициране на процеси, първоначално разработени от други предприятия и организации ¹	
4. Други предприятия и организации ¹	

¹ Включват се самостоятелни предприятия, както и други предприятия от Вашата група (филиали, дъщерни предприятия, главен офис и др.). Организациите включват университети, научни институти, нетърговски организации и други.

В.3. През последните три години (2008 - 2010) Вашето предприятие внедрило ли е процесови иновации, които са нови за Вашия пазар?	Да	Не	Не знам

РАЗДЕЛ Г. НЕЗАВЪРШЕНА ИЛИ ПРЕУСТАНОВЕНА ИНОВАЦИОННА ДЕЙНОСТ, СВЪРЗАНА С ПРОДУКТИТЕ И ПРОЦЕСОВИ ИНОВАЦИИ

Иновационната дейност обхваща придобиването на машини, оборудване, софтуер и лицензи, инженерно-развойната дейност, дизайн, обучението, маркетинга и научноизследователската и развойна дейност (НИРД), когато те се осъществяват с цел да се разработят и внедрят продукти и процесови иновации. Иновационната дейност обхваща също и фундаменталните научни изследвания, дори когато те не са свързани с продукти и процесови иновации.

Г.1. През периода 2008 - 2010 година Вашето предприятие осъществявало ли е иновационна дейност, от която не са произтекли продукти и процесови иновации, тъй като дейността е била:		Да	Не
1. Преустановена преди да е завършена		☐	☐
2. Незавършена в края на 2010 година		☐	☐

(Ако сте отговорили с "Не" на всеки от въпросите: Б.1; В.1 и Г.1, моля, преминете на Раздел 3.)

РАЗДЕЛ Д. ВИДОВЕ ИНОВАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ И РАЗХОДИ, СВЪРЗАНИ С ПРОДУКТИТЕ И ПРОЦЕСОВИ ИНОВАЦИИ

Д.1. Кои от изброените иновационни дейности е извършвало Вашето предприятие през последните три години (2008 - 2010)?		Да	Не
1. Научноизследователска и развойна дейност (НИРД), извършена във Вашето предприятие - включва всяка творческа работа, която се провежда с цел да се увеличи обемът на знанията и те да се използват за създаване на нови или усъвършенствани продукти (стоки и услуги) и процеси (включително собствени софтуерни разработки, които отговарят на тези изисквания)		☐	☐
1.1. Постоянно (във Вашето предприятие има постоянно назначен персонал, зает с НИРД)		☐	☐
1.2. През част от периода 2008 - 2010 година		☐	☐
2. НИРД, закупена от друго предприятие - включва описаните по-горе дейности, но извършени от други предприятия (включително и такива от Вашата група) или от научноизследователски организации		☐	☐
3. Придобиване на машини, оборудване и софтуер, свързани с иновациите - включва машините, оборудването (вкл. компютърния хардуер) или софтуер, закупени от Вашето предприятие специално за производството и внедряването на новите или значително усъвършенствани продукти и процеси		☐	☐
4. Придобиване на външни знания - включва закупуването на права за използване на патенти и непатентовани изобретения, ноу-хау и други видове знания от други предприятия и организации, необходими за разработването на нови или значително усъвършенствани продукти и процеси		☐	☐
5. Обучение, свързано с иновациите - включва се обучението на Вашия персонал (в рамките на предприятието или извън него), специално насочено към придобиване на знания и умения, необходими за разработване и внедряване на нови или значително усъвършенствани продукти и процеси		☐	☐
6. Маркетингови дейности по представяне на иновациите - включва дейностите по представяне на пазара на новите или значително усъвършенствани стоки и услуги, включително маркетинговите проучвания и стартовата реклама		☐	☐
7. Дизайн на стоки и услуги - включва дейностите по проектиране, усъвършенстване или промяна на формата, оформлението, ергономичните характеристики или по-лесното използване от потребителя на новите или значително усъвършенствани стоки и услуги		☐	☐
8. Други иновационни дейности - включва други дейности по внедряването на новите или значително усъвършенствани продукти и процеси, като технико-икономически изследвания за приложимост, изпитвания, рутинни софтуерни разработки, индустриално инженерство и други		☐	☐

Д.2. Оценете какви разходи е направило Вашето предприятие само през 2010 г. за първите четири иновационни дейности, посочени във въпрос Д.1 (включват се разходите за персонал и свързаните с изброените дейности разходи):		(Хил. лв.)
1. НИРД, извършена във Вашето предприятие (включват се и разходите за придобиване на дълготрайни материални активи, предназначени за НИРД)		<input type="text"/>
2. НИРД, закупена от друго предприятие		<input type="text"/>
3. Придобиване на машини, оборудване и софтуер, свързани с иновациите (с изключение на разходите за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД)		<input type="text"/>
4. Придобиване на външни знания		<input type="text"/>
5. Разходи - общо (1+2+3+4)		<input type="text"/>

Д.3. През последните три години (2008 - 2010) Вашето предприятие получавало ли е финансова подкрепа за иновационната си дейност? Включва се финансовата подкрепа под формата на данъчни кредити и облекчения, помощи, субсидирани заеми и гаранции по заеми. Не се включват изследователски и други иновационни дейности, провеждани изцяло за публичния сектор по договор.		Да	Не
1. От институции на местното управление		☐	☐
2. От институции на държавното управление (министерства и държавни агенции)		☐	☐
3. От Европейския съюз (ЕС)		☐	☐
3.1. В т. ч. по линията на Седма рамкова програма на ЕС за научни изследвания и технологично развитие		☐	☐

РАЗДЕЛ Е. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ И СЪТРУДНИЧЕСТВО, СВЪРЗАНИ С ПРОДУКТИВИТЕ И ПРОЦЕСОВИ ИНОВАЦИИ

Е.1. Каква е степента на значимост на изброените източници на информация за иновационната дейност на Вашето предприятие през периода 2008 - 2010 година?

Моля, посочете източниците, от които сте получили информация за нови иновационни проекти или са допринесли за изпълнение на вече съществуващите.

Източници на информация	Степен на значимост			Не са използвани
	висока	средна	ниска	
Вътрешни източници				
1. В рамките на предприятието Ви или на Вашата група предприятия				
Пазарни източници				
2. Доставчици на оборудване, материали, компоненти и софтуер				
3. Клиенти и потребители				
4. Конкуренти и други предприятия от Вашия икономически сектор				
5. Консултанти и предприятия с основна дейност НИРД				
Институционални източници				
6. Университети и други висши училища				
7. Бюджетни и обществени организации с основна дейност НИРД				
Други източници				
8. Конференции, търговски панаири, изложби и др.				
9. Научни списания и търговски / технически публикации				
10. Професионални и индустриални асоциации				

Е.2. През последните три години (2008 - 2010) Вашето предприятие осъществявало ли е някоя от иновационните си дейности в сътрудничество с други предприятия и организации?

Иновационното сътрудничество представлява активно участие в съвместни иновационни проекти, които се осъществяват заедно с други предприятия и организации. Не е необходимо партньорите в иновационното сътрудничество да имат търговска изгода. Обикновеното наемане на работна сила, без активно участие в иновационните проекти, не се счита за сътрудничество.

Да Не

--	--

(Ако отговорът е "Не", моля, преминете на Въпрос Ж.1.)

Е.3. Посочете вида и местонамирането на Вашите партньори в иновационната дейност.

(Възможен е повече от един отговор)

Партньори	България	Европа*	САЩ	Китай или Индия	Други страни
1. Други предприятия от Вашата група предприятия					
2. Доставчици на оборудване, материали, компоненти и софтуер					
3. Клиенти и потребители					
4. Конкуренти и други предприятия от Вашия икономически сектор					
5. Консултанти и предприятия с основна дейност НИРД					
6. Университети и други висши училища					
7. Бюджетни и обществени организации с основна дейност НИРД					

* Включват се страните членки и кандидатки за членство в Европейския съюз и страните членки на ЕФТА: Австрия, Белгия, Хърватска, Кипър, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Исландия, Италия, Ирландия, Латвия, Лихтенщайн, Литва, Люксембург, Македония, Малта, Нидерландия, Норвегия, Полша, Португалия, Румъния, Словения, Словакия, Швейцария, Турция, Испания, Швеция и Великобритания.

Е.4. Кой от изброените партньори определяте като най-полезен за иновационната дейност на Вашето предприятие?

(Посочете съответния номер от 1 до 7 от Въпрос Е.3.)

РАЗДЕЛ Ж. ЦЕЛИ, СВЪРЗАНИ С ПРОДУКТИВИТЕ И ПРОЦЕСОВИ ИНОВАЦИИ

Ж.1. Каква е степента на значимост на изброените цели на иновационната дейност на Вашето предприятие, свързана с осъществяването на продуктови и процесови иновации през последните три години (2008 - 2010)?

Ако Вашето предприятие е имало няколко проекта за продуктови и процесови иновации, моля направете обща оценка.

Цели	Степен на значимост			Няма значимост
	висока	средна	ниска	
1. Увеличаване на асортимента от стоки и услуги				
2. Подмяна на остарели продукти и процеси				
3. Навлизане на нови пазари или увеличаване на пазарния дял				
4. Повишаване качеството на стоките и услугите				
5. Подобряване гъвкавостта на производството на стоки и услуги				
6. Увеличаване капацитета на производството на стоки и услуги				
7. Намаляване на разходите за труд на единица продукция				
8. Намаляване на разходите за материали и енергия на единица продукция				
9. Намаляване на вредното въздействие върху околната среда				
10. Опазване здравето и безопасността на наетите лица във Вашето предприятие				

РАЗДЕЛ 3. ФАКТОРИ, ЗАТРУДНЯВАЩИ ИНОВАЦИОННАТА ДЕЙНОСТ, СВЪРЗАНА С ПРОДУКТИТЕ И ПРОЦЕСОВИ ИНОВАЦИИ

3.1. Каква е степента на значимост на изброените фактори, попречили на Вашето предприятие да осъществява иновации или затруднили иновационната Ви дейност през последните три години (2008 - 2010)?				
Фактори	Степен на значимост			Няма значимост
	висока	средна	ниска	
Фактори, свързани с разходите				
1. Липса на средства във Вашето предприятие или Вашата група предприятия				
2. Липса на източници на финансиране извън Вашето предприятие				
3. Много високи разходи за иновации				
Фактори, свързани със знанието				
4. Липса на квалифициран персонал				
5. Липса на информация за технологиите				
6. Липса на информация за пазарите				
7. Трудности при намирането на партньори за иновационна дейност				
Фактори, свързани с пазара				
8. Наличие на предприятия, доминиращи на пазара				
9. Несигурност в търсенето на нови стоки и услуги на пазара				
Други причини да не се осъществява иновационна дейност				
10. Няма необходимост поради предишни иновации във Вашето предприятие				
11. Няма необходимост поради липса на търсене на иновации				

РАЗДЕЛ И. ОРГАНИЗАЦИОННИ ИНОВАЦИИ

Организационните иновации представляват нови методи за организация на бизнес практиките във Вашето предприятие (вкл. управление на знанията), на работното място и на взаимоотношенията с други предприятия и организации, които преди това не са били използвани. Те трябва да бъдат резултат от стратегическите решения, взети от мениджърския екип на предприятието. Не трябва да се отчитат като организационни иновации сливанията и придобиването на други предприятия, дори и когато те са осъществени за първи път.

И.1. През последните три години (2008 - 2010) Вашето предприятие осъществявало ли е организационни иновации:		
1. Нови бизнес практики за организиране на работния процес (напр. управление на веригите за доставки; реорганизация; системи за управление на знанията; свиване на производството; системи за управление на качеството и др.)	Да	Не
2. Нови методи на организация на работата, свързани с разпределяне на отговорностите и вземането на решения (напр. използване за първи път на нова система за разпределяне на отговорностите на наетите; работа в екип; децентрализация; сливане и разделяне на структурни звена; системи за обучение и квалификация и др.)	Да	Не
3. Нови методи на организация на взаимоотношенията с други предприятия и публични организации (напр. участие за първи път в съюзи и организации; партньорства; външно възлагане и подизпълнители и др.)	Да	Не

(Ако сте отговорили с "Не" на всеки от въпросите от И.1, моля, преминете на Раздел К.)

И.2. Каква е степента на значимост на изброените цели на организационните иновации, осъществени от Вашето предприятие през периода 2008 - 2010 година? Ако Вашето предприятие е осъществило няколко организационни иновации, моля направете обща оценка.				
Цели	Степен на значимост			Няма значимост
	висока	средна	ниска	
1. Намаляване на времето за обслужване на клиентите/доставчиците				
2. Подобряване на възможностите за внедряване на нови продукти и процеси				
3. Повишаване качеството на стоките и услугите				
4. Намаляване на разходите за единица продукция				
5. Подобряване на връзките и обмена на информация в рамките на Вашето предприятие или с други предприятия и организации				

РАЗДЕЛ К. МАРКЕТИНГОВИ ИНОВАЦИИ

Маркетинговите иновации представляват прилагането на нови маркетингови концепции и стратегии, които не са били използвани преди и се различават значително от съществуващите във Вашето предприятие маркетингови методи. Не се включват сезонните, регулярните и други текущи промени в маркетинговите методи.

К.1. През последните три години (2008 - 2010) Вашето предприятие осъществявало ли е маркетингови иновации:		
1. Значителни изменения в естетическия дизайн или опаковката на стоките и услугите (не се включват промените, при които се изменят функционалните или потребителски характеристики на продукта - това са продуктови иновации)	Да	Не
2. Нови методи за реклама или техники за промоция на продукта (напр. Използване за първи път на нова рекламна медия; ново търговско лого; въвеждане на карти за лоялни клиенти и др.)	Да	Не

3. Нови методи за продуктов пласмент или продажбени канали (напр. използване за първи път на франчайзинг или лицензи за дистрибуция, директни продажби, специални продажби на дребно, нови концепции за представяне на продукта и др.)	Да	Не
	☐	☐
4. Нови методи за ценообразуване на стоките и услугите (напр. използване за първи път на променливо ценообразуване според търсенето, системи за търговски отстъпки и др.)	Да	Не
	☐	☐

(Ако сте отговорили с "Не" на всеки от въпросите от К.1., моля, преминете на Раздел Л.)

К.2. Каква е степента на значимост на изброените цели на маркетинговите иновации, осъществени от Вашето предприятие през периода 2008 - 2010 година?				
Ако Вашето предприятие е осъществило няколко маркетингови иновации, моля направете обща оценка.				
Цели	Степен на значимост			Няма значимост
	висока	средна	ниска	
1. Повишаване или отстояване на пазарния дял				
2. Представяне на продуктите на нови потребителски групи				
3. Представяне на продуктите на нови географски пазари				

РАЗДЕЛ Л. ТВОРЧЕСКИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ УМЕНИЯ

Л.1. През последните три години (2008 - 2010) Вашето предприятие наемало ли е лица със следните творчески и професионални умения или е осигурявало тези умения от външни източници?			
Възможно е да посочите едновременно „Наети лица във Вашето предприятие“ и „Осигурени от външни източници“.			
Творчески и професионални умения	Наети лица във Вашето предприятие	Осигурени от външни източници ³	Уменията не са използвани / нямат значимост
1. Графично изкуство / художествено оформление / реклама			
2. Дизайн на предмети и услуги			
3. Мултимедия (съвместно използване на звук, графични изображения, текст, анимация, видео и др.)			
4. Уеб дизайн			
5. Разработване на софтуер			
6. Проучване на пазара			
7. Инженерни / приложни науки			
8. Математика / статистика / управление на база данни			
³ Включват се лица, упражняващи свободна професия, консултанти, други самостоятелни предприятия, други предприятия от Вашата група и т.н.			

Л.2. През последните три години (2008 - 2010) Вашето предприятие използвало ли е някои от изброените методи, за да стимулира нови идеи и творчество сред Вашия персонал? Ако отговорът е „Да“, бил ли е този метод успешен за създаването на нови идеи и повишаване на творчеството?				
Методи за стимулиране на нови идеи и творчество	Методът е използван и е:			Методът не е използван
	Успешен	Неуспешен	Не знам дали е успешен	
1. Организиране на работни срещи с цел разработване на идеи за решаване на проблеми – т. нар. „Мозъчни атаки“				
2. Мултидисциплинарни и многофункционални работни екипи, сформирани с цел да се реши един или повече проблеми				
3. Ротация на работните места на работниците и служителите в различните отдели или в други предприятия от Вашата група				
4. Финансови стимули за работниците и служителите да развият нови идеи				
5. Нефинансови стимули за работниците и служителите да развият нови идеи, напр. свободно време, обществено признание, по-интересна работа и др.				
6. Обучение на работниците и служителите да развият нови идеи и творчество				

РАЗДЕЛ М. ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАЕТИТЕ ЛИЦА

М.1. За 2010 г. приблизително какъв процент от наетите лица във Вашето предприятие са притежавали поне една от следните университетски степени: бакалавър, магистър, доктор?

1.	0 %	
2.	1 - 4 %	
3.	5 - 9 %	
4.	10 - 24 %	
5.	25 - 49 %	
6.	50 - 74 %	
7.	75 - 100 %	

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(телефон)

Показатели	Код на реда	Брой кризисни събития	Загуби на хора брой	Установени щети - хил. лева										Извънредни приходи, получени за възстановяване - хил. лева					Разходи за СНАР хил. лева		
				Общо щети	Сгради	Машини, съоръжения, производствени линии, транспортни средства	Общо	инфраструктурни обекти в това число:			селско- и горско стопанство в това число:				Общо	застрахователни обезщетения	от правителствена комисия	от ЕС	от други източници	планирани	непредвидени
								мостове	улична мрежа	подпорни стени	електро- и ВМК мрежи	растение-въдство	животно-въдство	горски фонд							
а	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Епидемии по хората	4840																				
в това число:																					
Грипни и други респираторни заболявания	4841																				
Хранително-чревни отравяния	4842																				
Епидемии по животните (вкл. птиците)	4850																				
Каламитет	4860																				
Диверсии, вредителства, терористични актове	4870																				
Други кризисни бедствия и събития	4880																				
в това число:																					
Икономически и стопански фактори	4881																				
Етнически фактори	4882																				

Дата:

Ръководител:

Съставител:

Лице за контакт:

(име,презиме,фамилия)

(име,презиме,фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЕ

Справката се попълва от общинските администрации. С нея се събира информация за стойността на щетите понесени от възникнали през годината кризисни събития, съответно на хора и материални активи на територията на общината. В колона 1 се посочва броя на кризисните събития. От кол.2 до кол. 13 вкл. се посочват установените по съответния ред щети и поражения сред населението и някои материални активи, както следва:

Колона 2 - само смъртните случаи.

Колона 3 - стойността на всички установени щети на активи (вкл. и други, които не са посочени) разпределена по събития.

Колона 6 - стойността на цялата поразена инфраструктура (вкл. изброените).

Колона 13 - горски фонд (държавен, общински и на физическите лица).

От колона 14 до колона 18 се посочва информация за получените застрахователни обезщетения и други по вид извънредни приходи получени от различни източници, като помощи за възстановяване на щетите и разпределени по вид на кризисните събития.

В колона 20 се попълват само средствата, изразходвани над планираните.